

PLAN
STRATEGI
PROGRAM
HANDLINGSPLAN
RIKTLINJER
RUTIN
REGLER

§

Riktlinjer för
**AVGIFTER INOM ÄLDRE-
OCH
OMSORGSNÄMNDENS
VERKSAMHETER I
SIGTUNA KOMMUN**

Dnr:

ÄON/2017:155

ÄON/2018:185

ÄON/2019:22

ÄON/2020:257

Dokumentnamn Avgifter inom äldre- och omsorgsnämndens verksamheter i Sigtuna kommun			Dokumenttyp Riktlinjer
Fastställt/upprättad KF 112 § 2020-11-30	Version 1.9	Senast reviderad KF 159 § 2019-11-18	Giltig till Tillsvidare
Dokumentansvarig/processägare Verksamhetschef myndighetsenheten äldre- och omsorgsförvaltningen		Beslutsinstans Kommunfullmäktige	
Dokumentinformation Avgiftshandläggare äldre- och omsorgsförvaltningen, invånare			
Dokumentet gäller för Avgiftshandläggare kommunledningskontoret och biståndshandläggare äldre- och omsorgsförvaltningen, invånare			
Tidigare revideringar 1.9 2019-11-18 ,1.8 18-05-23, 1.7 2017-11-30, 1.6 2016-10-27, 1.5 2015-03-03, 1.4 2014-11-27, 1.3 2009-03-26, 1.2 2005-12-15, 1.1 2003-12-18			

Innehåll

Inledning	7
Syfte	7
Beskrivning	8
1 Allmänt.....	8
1.1 Huvudprinciper i avgiftsreglerna.....	8
1.1.1 Högkostnadsskydd	8
1.1.2 Högkostnadsskydd i ordinärt boende	8
1.1.3 Högkostnadsskydd i särskilt boende	9
2 Minimibelopp och förbehållsbelopp.....	10
2.1 Minimibelopp.....	10
2.2 Förbehållsbelopp.....	11
2.3 Höjning av förbehållsbeloppet	11
2.3.1 Generell höjning.....	11
2.3.2 Individuell höjning.....	11
2.4 Sänkning av förbehållsbeloppet.....	12
2.4.1 Generell sänkning.....	12
2.4.2 Individuell sänkning.....	12
2.5 Tillägg för hushåll med barn eller ungdomar 0-18 år.....	12
2.6 Beslut om förbehållsbelopp	12
2.7 Beslut om prisbasbeloppet.....	12
3 Avgifter som avses	13
3.1 Avgifter som ingår i vård, omsorg och socialt stöd enligt SoL.....	13
3.2 Avgifter för olika boendeformer.....	13
3.3 Avgift för transport av avliden	13
3.4 Särregler för barn och ungdomar.....	13
4 Inkomstbegrepp.....	14
4.1 Huvudregel.....	14
4.2 Följande inkomster räknas samman	14
4.2.1 Inkomst av kapital.....	14
4.3 Skatter som avräknas från inkomsterna	14
4.4 Ändrade inkomstförhållanden.....	15
5 Bostadskostnader.....	16
5.1 Beräkning av bostadskostnader.....	16
6 Jämkningsregler	17
6.1 Ensamstående flyttar till bostad i särskild boendeform.....	17
6.2 En av två makar flyttar till bostad i särskild boendeform.....	17
6.2.1 Tudelningsprincipen	17
6.2.2 Kvarboendeskydd.....	17
6.2.3 Omprövning vid ändrad pensionsstatus	17
6.3 Sjukhusvistelse	17
7 Avgifter.....	18
7.1 Hemtjänst	18
7.1.1 Hemtjänsttaxa i ordinärt boende.....	18
7.2 Trygghetslarm	19
7.3 Avgift för korttidsplats/växelvård	19
7.4 Avgift för dagverksamhet.....	19
7.5 Avgift för turbundna resor.....	19

7.6 Omvårdnadsavgift i särskild boendeform.....	19
7.6.1 Makar och sammanboende som båda flyttat till särskild boendeform.....	19
7.6.2 Parboendegaranti	20
7.6.3 Boendevavgift i kommunens särskilda boendeformer.....	20
7.6.4 Hyreskontrakt	20
7.7 Avgift för kost.....	20
7.7.1 Reducering av kostavgift	21
7.8 Transport av avliden	21
8 Insatser enligt LSS	22
8.1 Personlig assistans enligt 9 § 2 LSS.....	22
8.2 Bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS.....	22
8.3 Bostad med särskild service eller familjehem enligt 9 § 8 LSS.....	22
8.4 Korttidsvistelse enligt 9 § 6 LSS.....	22
8.5 Korttidstillsyn enligt 9 § 7 LSS	22
9 Socialpsykiatri.....	23
9.1 Hem för vård eller boende (HVB).....	23
10 Allmänna bestämmelser	24
10.1 Försäkringsfall.....	24
10.2 Retroaktiv debitering och återbetalning.....	24
10.3 Uppgift för beräkning av avgift saknas	24
10.4 Boende i annan kommun eller i privat regi	24
10.5 Allmän årlig omprövning av avgifter.....	24
10.6 Avgiftsbefrielse	24
10.7 Beslut om avgifter och jämkning	24
11 Rätten att överklaga	24

Inledning

Kommunfullmäktige fastställer vilka avgifter som ska tas ut inom nämndens verksamhetsområde. Riktlinjerna riktar sig främst till avgiftshandläggare som har att tillämpa dem i sitt dagliga arbete.

Syfte

Riktlinjerna säkerställer debitering av personer som beviljats insatser av äldre- och omsorgsnämnden.

Beskrivning

1 Allmänt

Riksdagen reglerar genom lagstiftning maxtaxan inom området. Kommunerna beslutar sedan avgift för hemtjänst, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård. Med begreppet hemtjänst avses samtliga insatser av vård-, omsorgs- och servicekaraktär som förekommer inom äldre- och omsorgsnämndens ansvarsområde.

Det som i anvisningarna sägs om makar gäller även registrerade partners.

1.1 Huvudprinciper i avgiftsreglerna

Utgångspunkten är att de samlade avgifterna för hemtjänst, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård inte får uppgå till så stort belopp att brukaren inte förbehålls tillräckliga medel för sina personliga behov (förbehållsbelopp). En högsta avgift, ett högstkostnadsskydd, inom hemtjänst och kommunal hälso- och sjukvård har också lagstadgats samt en högsta avgift för särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen.

Det är primärt kommunens ansvar att, vid fastställande av avgifterna i det enskilda fallet, utreda om den enskilde har behov av ett förhöjt minimibelopp samt om avgifterna måste sättas ned. Uppgifter om de individuella behoven måste dock den enskilde själv bidra med.

Förbehåll och avgift beräknas för varje enskild brukare. I de fallen makar eller sammanboende båda har insatser beräknas förbehåll och avgift för var och en av dem.

Vid avgiftsberäkning läggs makars inkomst samman och fördelas därefter med hälften på vardera maken. Avgiften beräknas för vardera maken individuellt. När avgifterna fastställs ska kommunen försäkra sig om att brukarens make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

1.1.1 Högstkostnadsskydd

Högstkostnadsskyddet utgör den högsta avgift för insatser inom ramen för hemtjänst i ordinärt boende, omvårdnad i särskilt boende, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård. Avgiften per månad får uppgå till högst en tolftedel av 0,5392 prisbasbelopp.¹

Vidare finns också ett högstkostnadsskydd i form av en högsta avgift för bostad i särskilt boende som får debiteras i de fall boendekostnaden inte omfattas av hyreslagens regler. Boendeavgiften per månad får uppgå till högst en tolftedel av 0,5539 prisbasbelopp.²

1.1.2 Högstkostnadsskydd i ordinärt boende

Beräkning av brukarens avgiftsutrymme i ordinärt boende sker på följande sätt:

- + skattepliktig inkomst
- + övriga intäkter (kapitalinkomster, utländska inkomster, stipendier etc.)
- + bostadsbidrag/bostadstillägg/särskilt bostadstillägg

¹ Socialtjänstlag (2001:453) 8 kap. 5 § punkt 1.

² Socialtjänstlag (2001:453) 8 kap. 5 § punkt 2.

- samtliga skatter
- bostadskostnad
- minimibelopp
- individuellt tillägg (t.ex. kostnad för god man)

Om den enskilde betalar en högre avgift för mat görs tillägg på förbehållsbeloppet. Skillnaden mellan den av Konsumentverket årligen framräknade livsmedelskostnad/råvarukostnad och kommunens debitering för matdistribution läggs till förbehållsbeloppet enligt följande:

Antal port./m	Tillägg i procent
8-15 port	33,3 %
16-24 port	66,6 %
25-31 port	100 %

Likasa i särskilt boende görs tillägg till förbehållsbeloppet med den del av kostavgiften som överstiger livsmedelskostnad/råvarukostnad.

= Avgiftsutrymme (betalningsförmåga)

Avgiften beror på vilket biståndsbeslut brukaren har fått men avgiften kan aldrig bli högre än avgiftsutrymmet eller den fastställda maxtaxan.

1.1.3 Högkostnadsskydd i särskilt boende

Beräkning av brukarens avgiftsutrymme i särskilt boende sker på följande sätt:

- + skattepliktig inkomst
- + övriga intäkter (kapitalinkomster, utländska inkomster, stipendier etc.)
- + bostadsbidrag /bostadstillägg/särskilt bostadstillägg
- samtliga skatter
- bostadskostnad
- minimibelopp
- individuellt tillägg (t.ex. kostnad för god man)
- tillägg för fördyrad matkostnad
- = Avgiftsutrymme (betalningsförmåga)

Avgiften kan aldrig bli högre än avgiftsutrymmet eller den fastställda maxtaxan.

2 Minimibelopp och förbehållsbelopp

Det gällande regelverket om avgifter i socialtjänstlagen (SoL) anger minimibelopp och förbehållsbelopp för beräkning av brukarens avgiftsutrymme. Reglerna om minimi- och förbehållsbelopp finns i 8 kap. 6-8 §§ SoL.

Förbehållsbeloppet innefattar den faktiska boendekostnaden och minimibeloppet samt eventuella individuella ändringar. Förbehållsbeloppet ska räknas av mot inkomsterna innan avgift får tas ut.

2.1 Minimibelopp

Minimibeloppet är ett schablonbelopp som avser normalkostnader och inte enskilda personers faktiska levnadsomkostnader. Beloppet har huvudsakligen beräknats med ledning av uppgifter från Konsumentverkets hushållsbudget som avser hushållskostnader.

Minimibeloppet ska täcka normalkostnader för följande poster:

- Livsmedel,
- kläder,
- skor,
- fritid,
- hygien,
- dagstidning,
- telefon,
- hemförsäkring,
- öppen hälso- och sjukvård,
- tandvård,
- hushållsel,
- förbrukningsvaror,
- resor,
- möbler,
- husgeråd
- och läkemedel.

Minimibeloppet styrs av prisbasbeloppet³.

Minimibeloppet fastställs till att per månad utgöra lägst en tolftedel av

- 1,3546 prisbasbelopp för ensamstående, eller
- 2,1446 prisbasbelopp för var och en av sammanlevande makar och sambor.⁴

³ Prisbasbelopp avses prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

⁴ Socialtjänstlag (2001:453) 8 kap. 7 §.

2.2 Förbehållsbelopp

Förbehållsbeloppet utgörs av boendekostnad, minimibelopp samt eventuell individuell ändring.

Om den enskilde sökt är det kommunens ansvar att utreda om brukaren har behov av ett högre förbehållsbelopp och om avgiften därför måste sänkas.

Kommunen har ingen skyldighet att betala ut medel till brukare som inte når upp till den lagstadgade nivån för minimibeloppet

2.3 Höjning av förbehållsbeloppet

Om brukaren på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ytterligare medel ska förbehållsbeloppet fastställas till en högre nivå.

2.3.1 Generell höjning

Alla under 65 år, får ofta merkostnader som ska beaktas i skälig omfattning. Det kan gälla ökade kostnader för kost eller i samband med arbete, fritid och aktivt liv, familjeliv eller bosättning. Levnadskostnaderna för yngre personer ska därför beräknas till en nivå som överstiger minimibeloppet med 10 procent.

2.3.2 Individuell höjning

Kommunen kan i vissa situationer bestämma ett individuellt tillägg till minimibelopp. För att minimibelopp ska höjas (individuell höjning) måste följande förutsättningar vara uppfyllda:

Detta genom en individuell prövning om den enskilde har ”ett varaktigt behov av ett inte oväsentligt högre belopp” än det som omfattas av minimibeloppet. Med varaktigt behov avses minst sex sammanhängande månader och beloppet måste uppgå till minst 200 kr per månad.

Underlag krävs in som vidimerar att brukare har en kostnad.

Följande poster är exempel på levnadskostnader som kan föranleda beslut om individuellt tillägg till minimibeloppet.

- Fördyrad kost, t.ex. på grund av att maten erhålls via hemtjänsten i ordinarie boende eller i dagverksamhet eller på grund av att omsorgstagaren är yngre och av det skälet har en högre kostnad för sin matkonsumtion
- Fördyrad kost pga specialkost 25 t.ex. glutenfri kost
- Familje- och arbetssituationen, t ex underhållskostnad för minderåriga barn, arbetsresor samt andra kostnader som behövs för en familjs underhåll,
- Kostnader till följd av funktionsnedsättning, bl.a. för rehabilitering/habilitering inkl. resor,
- Yngre funktionsnedsatta personers rätt till fritidsaktiviteter som är naturliga för yngre personer,
- Yngre funktionsnedsatta personers behov av medel för bosättning, familjebildning etc.
- Kostnaden för god man eller förvaltare. Underlag krävs in som vidimerar att brukaren har en kostnad.
- Kostnader för underhåll av minderåriga barn,

- Kostnader som täcks av annat bidrag eller ersättning t.ex. handikappersättning kan inte föranleda tillägg till minimibelopp i särskilt boende.

2.4 Sänkning av förbehållsbeloppet

Om brukaren inte har en utgiftspost som ingår i det angivna minimibeloppet därför att kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst, dagverksamhet eller kommunal hälso- och sjukvård eller i avgiften för boendet i en särskild boendeform kan kommunen minska förbehållsbeloppet. Nedsättning kan också göras i de fall insatserna ges kostnadsfritt av kommunen.

2.4.1 Generell sänkning

I det fall hushållsel ingår i hyran eller boendeavgiften ska förbehållsbeloppet sänkas.

2.4.2 Individuell sänkning

En individuell bedömning ska göras av om en brukare inte har en utgiftspost som ingår i förbehållsbeloppet. I sådana fall ska förbehållsbeloppet sänkas.

Ex: se 2.1 i detta dokument.

2.5 Tillägg för hushåll med barn eller ungdomar 0-18 år

För hushåll med folkbokförda hemmavarande barn eller ungdomar ska förbehållsbeloppet höjas med belopp enligt riksnormen för försörjningsstöd.

2.6 Beslut om förbehållsbelopp

Brukaren har rätt att överklaga kommunens beslut om förbehållsbelopp.

2.7 Beslut om prisbasbeloppet

Riksdagen fastställer prisbasbeloppet årligen utifrån vilket minimibeloppet beräknas.

3 Avgifter som avses

I kommunens avgifter inom äldre- och omsorgsnämndens ansvarsområde kan fyra huvudprinciper urskiljas:

- Avgifter som ingår i hemtjänst och socialt stöd
- Avgifter för vissa boendeformer
- Avgifter för kosten i ordinärt boende och i särskilt boende med gemensamt kosthåll
- Avgift för transport av avliden
- Avgifter för turbundna resor

3.1 Avgifter som ingår i vård, omsorg och socialt stöd enligt SoL

De olika insatser som ska räknas samman och jämföras mot brukarens högkostnadsskydd (maxtaxa) är följande:

- Hemtjänst i ordinärt boende
- Omvårdnad i särskilt boende
- Dagverksamhet
- Trygghetslarm
- Tillfällig vistelse i särskilt boende
 - Korttidsplatser/växelvård

3.2 Avgifter för olika boendeformer

Bostad i kommunens särskilda boendeformer utgör inte alltid ett hyresförhållande enligt hyreslagens mening. Där hyreslagens regler inte är tillämpliga tar kommunen ut en avgift för bostaden. Boendeavgiften per månad får uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 prisbasbelopp.⁵

3.3 Avgift för transport av avliden

Avgiften ingår inte i maxtaxan för äldreomsorg.

3.4 Särregler för barn och ungdomar

För hemmavarande barn i åldern 0-18 år som är enda servicemottagare i hushållet utgår ingen hemtjänstavgift. Ersättning för kost kan tas ut i förekommande fall.

För ungdomar under 19 år i eget boende med egen inkomst av pension eller förvärvsinkomst och som är servicemottagare gäller samma förbehållsbelopp som för vuxna i åldern 19-64 år.

⁵ Socialtjänstlag (2001:453) 8 kap. 5 § punkt 2.

4 Inkomstbegrepp

Det är frivilligt för brukaren att lämna de bestyrkta uppgifter om inkomster, hyra m.m. som krävs för att göra en avgiftsberäkning.

Om brukaren väljer att inte lämna uppgifter så debiteras fastställd avgift upp till maxtaxa pga att en individuell beräkning inte kan göras utan erforderliga underlag för de insatser som brukaren beviljats. Om brukaren senare bestämmer att lämna in inkomstblankett görs en ny beräkning och den nya avgiften gäller då from månaden när uppgiften inkommer.

4.1 Huvudregel

Huvudregeln som gäller för avgiftssystemets nettoinkombegrepp är att samtliga aktuella bruttoinkomster läggs samman på årsbasis varefter olika skatter avräknas. Därefter divideras beloppet med tolv för att komma fram till en månadsinkomst efter skatt. Bostadsbidrag, bostadstillägg och särskilt bostadstillägg ska räknas som inkomst.

4.2 Följande inkomster räknas samman

- Aktuella pensionsinkomster under innevarande år
- Äldreförsörjningsstöd
- Aktuella förvärvs- och kapitalinkomster
Inkomst av tjänst, inkomst av aktiv- och passiv näringsverksamhet, inkomst av kapital, vissa typer av ersättningar som är undantagna från inkomstskattelagstiftningen i Sverige
- Bostadsbidrag, bostadstillägg och särskilt bostadstillägg
 - BTP - Statligt bostadstillägg till pensionärer
- Övriga inkomster⁶
- Livräntor, stipendier m.fl. övriga bidrag

Förmögenhet och kapitalvinster/-förluster, det betyder att vinster och förluster vid försäljning av villa, bostadsrätt och aktier påverkar inte inkomstens storlek.

Makars och registrerade partners inkomster läggs samman och fördelas med hälften på vardera personen. Var och en debiteras avgift efter det bistånd som beviljats.

4.2.1 Inkomst av kapital

För inkomstslaget kapital beräknas den faktiska nettoinkomsten den 31 december föregående år

4.3 Skatter som avräknas från inkomsterna

Kommunal och statlig inkomstskatt samt skatt på inkomst av kapital avräknas från inkomsterna.

Hänsyn tas till gällande skattesatser och regler för grundavdrag, särskilt grundavdrag och andra avdrag enligt gällande deklarationsanvisningar.

⁶ Vårdbidrag till den del som utgör merkostnad på grund av funktionsnedsättning, handikappersättning och assistansersättning räknas inte med som inkomst. Försörjningsstöd räknas inte som inkomst.

4.4 Ändrade inkomstförhållanden

Avgiftsutrymmet kan ändras under året av flera skäl till exempel om inkomstförhållandena ändras, om äktenskap eller partnerskap ingås eller upplöses, om behov av högre förbehållsbelopp uppkommer eller om bostadstillägg eller liknande bidrag beviljas eller upphör att utgå. Detta kan påverka avgiften och då skickas nytt avgiftsbeslut ut.

Brukaren är skyldig att själv informera om ändrade förhållanden som sker under året och som kan påverka beräkningen av avgiften. Brukaren ska kunna verifiera de uppgifter som lämnas och på uppmaning inkomma med dokument som styrker uppgifterna.

Kommunen gör regelbundna hämtningar från Försäkringskassan. I de fall uppgifter framkommer om ändrade förhållanden beträffande inkomster, under innevarande år ska hänsyn tas till detta vid nettoinkomstberäkningen.

Det individuella avgiftsutrymmet för hemtjänst och dagverksamhet eller för bostad i sådant särskilt boende som inte omfattas av bestämmelserna i 12 kapitlet i jordabalken (hyreslagen) ska ändras om något förhållande som påverkar avgiftens storlek har ändrats. Ändring av avgiften ska gälla från och med månaden efter den månad då anledning till ändringen uppkom. Avgifterna får räknas om utan föregående underrättelse om ändringen föranleds av förändringar i prisbasbeloppet.

5 Bostadskostnader

Din bostadskostnad påverkar din avgift för äldreomsorgen. Bostadskostnaden består av

- hyra eller månadsavgift om du bor i lägenhet
- viss del av räntekostnaden för bostadslån
- tomträttsavgäld och fastighetsavgift (om du bor i småhus)
- eventuell kostnad för bostadens uppvärmning och varmvatten, utöver hyra eller avgift.

Hushållsel räknas inte som boendekostnad.

Kostnaden för uppvärmning och drift räknas ut utifrån Pensionsmyndighetens schablonbelopp.

Bostadskostnaden delas med det antal vuxna personer som delar hushåll.

5.1 Beräkning av bostadskostnader

Den faktiska bostadskostnaden för olika bostadstyper beräknas med vissa undantag enligt de schablonregler som tillämpas av Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten vid beräkning av bl.a. bostadstillägg.

För varje myndig person som bor i bostaden ska bostadskostnaden för var och en av dem fördelas proportionellt av den framräknade faktiska bostadskostnaden.

Endast kostnader för den bostad där brukaren stadigvarande bor ingår i beräkningen.

6 Jämkningsregler

6.1 Ensamstående flyttar till bostad i särskild boendeform

Vid ensamståendes flyttning till bostad i särskild boendeform ska brukaren beredas ekonomisk möjlighet att avveckla sin tidigare bostad. Denna avvecklingstid får uppgå till högst tre månader. Under den tiden avräknas den faktiska bostadskostnaderna för båda bostäderna mot nettoinkomsterna. Detta påverkar endast omvårdnadsavgiften.

För att hänsyn ska tas till dubbla boendekostnader ska skriftlig ansökan lämnas inom en månad från det att brukaren flyttade till särskilt boende.

I de fall brukarens högkostnadsskydd blir negativt sedan bostadskostnader och förbehållsbelopp avräknats från nettoinkomsterna sker dock ingen jämkning av hyresavgiften och heldygnskost i den särskilda boendeformen.

6.2 En av två makar flyttar till bostad i särskild boendeform

6.2.1 Tudelningsprincipen

Om maken med den högsta inkomsten flyttar till en bostad i särskild boendeform sker en jämkning av inkomsterna så att förbehållsbeloppet för den kvarboende maken eller sambon säkras. Om maken med den lägsta inkomsten flyttar till särskilt boende eller bostad med särskild service sker ingen tudelning av inkomsterna. Dessa beräkningsregler tillämpas utan att den enskilde påkallar det.

6.2.2 Kvarboendeskydd

Om den kvarboende maken trots detta förfarande inte har tillräckligt med medel i nivå med förbehållsbelopp och hyra ska ytterligare medel överföras från den andra makens nettoinkomster för att täcka denna skillnad.

Därefter beräknas förbehållsbelopp och avgifter för den make som flyttat till den särskilda boendeformen på basis av de kvarvarande nettoinkomster som denna har.

6.2.3 Omprövning vid ändrad pensionsstatus

När Pensionsmyndigheten beslutat om ändrad pensionsstatus för makar som lever med skild hushållsgemenskap ska ny avgiftsprövning ske i och med att makarna då får ändrade inkomster, bostadskostnader etc.

6.3 Sjukhusvistelse

För brukare i särskild boendeform jämkas avgiften för heldygnskost vid sjukhusvistelse. Vid beräkning av antal vård dagar räknas inskrivningsdag, men inte utskrivningsdag från sjukhuset.

7 Avgifter

7.1 Hemtjänst

Hemtjänst omfattar dels uppgifter av servicekaraktär och dels uppgifter mera inriktade mot personlig omvårdnad.

Med serviceuppgifter avses bl.a. praktisk hjälp med hemmets skötsel som städning och tvätt, hjälp med inköp, ärende till post- och bankkontor.

Med personlig omvårdnad avses de insatser som därutöver behövs för att tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov som exempelvis hjälp för att kunna äta och dricka, klä och förflytta sig, sköta personlig hygien och i övrigt insatser som behövs för att bryta isolering, t.ex. ledsagning eller för att brukaren ska känna trygghet i det egna hemmet.

I de fall läkare skrivit intyg om egenvård, räknas den som hemtjänst.

7.1.1 Hemtjänsttaxa i ordinärt boende

Hemtjänstinsatserna i ordinärt boende beviljas i förväg per vecka eller månad efter individuell behovsprövning. Den enskilde brukaren betalar en timavgift – som är 0,673 % av prisbasbeloppet per timme – för beviljade timmar, dock maximalt en tolfedel av 0,5392 prisbasbelopp per månad.⁷

Avgiften knyts till prisbasbeloppet och justeras årligen.

7.1.1.1 Debitering av hemtjänst

Brukaren betalar en avgift enligt kommunens timbaserade taxa för hemtjänstinsatser. Brukaren betalar för den insats som enligt beslutet ska utföras.

Om brukaren bokar av en insats senast fem dagar innan den är planerad att utföras debiteras ingen avgift för den. Undantag kan göras vid sjukhusvistelse.

7.1.1.2 Förändringar av inkomstförhållanden

Vid en permanent förändring av inkomstförhållanden, som innebär ändrad inkomstklass i taxan, ändras avgiften först vid nästkommande månadsskifte.

7.1.1.3 Makar

Makars disponibla inkomst sammanräknas och fördelas med hälften på vardera personen. Avgift beräknas baserad på var och ens behov av hemtjänst.

Om en av makarna stadigvarande flyttat till en bostad i särskild boendeform ska den kvarboende makens (i det fall denne har hemtjänst för egen del) avgift för hemtjänst beräknas som för ensamstående. I övrigt se jämkningsregler för makar vid inflyttning till särskild boendeform, enligt punkt 6.2.

7.1.1.4 Andra sammanboende

Sammanboendes minimibelopp är detsamma som för makar.

För andra personer som stadigvarande sammanbor med delad hushållsgemenskap ska minimibelopp beräknas såsom för ensamstående. Boendekostnaden fördelas på var och en som ingår i hushållsgemenskapen.

Avgiften beräknas var och en för sig efter de inkomster var och en har.

⁷ Socialtjänstlag (2001:453) 8 kap. 5 § punkt 1.

7.2 Trygghetslarm

Avgiften för trygghetslarm avser trygghetstelefon med bärbar larmknapp,

Avgiften betalas som en månadsatlig abonnemangsavgift.

Avgiften för trygghetslarm fastställs till 0,528 % av prisbasbeloppet per månad. Avgiften knyts till prisbasbeloppet och justeras årligen. Par som har ett gemensamt trygghetslarm med varsin larmknapp debiteras för halva kostnaden vardera.

Förlust av larmknapp och/eller kostnad för oaksamhet med utrustning ersätts av brukaren. Kostnaden är avtalsberoende.

7.3 Avgift för korttidsplats/växelvård

Avgiften fastställs till 0,153 % av prisbasbeloppet per dygn. Avgiften knyts till prisbasbeloppet och justeras årligen. Avgift för boende, omvårdnad och kost tillkommer⁸.

7.4 Avgift för dagverksamhet

Avgiften fastställs till 0,095 % av prisbasbeloppet per dag. Avgiften knyts till prisbasbeloppet och justeras årligen. Avgift för kost tillkommer vid dagverksamhet och är fastställd till 0,123 % av prisbasbeloppet.

7.5 Avgift för turbundna resor

Avser resor till och från

- dagverksamhet enligt SoL,
- daglig verksamhet enligt LSS,
- korttidsvistelse enligt LSS,
- korttidstillsyn enligt LSS.

Avgiften fastställs till 0,110 % av prisbasbeloppet per enkel resa. Maximala månadsavgiften regleras årligen mot gällande taxa för ett rabatterat månadskort på SL.

7.6 Omvårdnadsavgift i särskild boendeform

Brukare i särskild boendeform debiteras omvårdnadsavgift med högst en tolfedel av 0,5392 prisbasbelopp per månad.⁹

I särskilt boende med gemensam kosthållning tillkommer kostavgift. Kostnaden för heldygnskost fastställs till 7,500 % av prisbasbeloppet.

Avgiften är knuten till prisbasbeloppet och justeras årligen.

7.6.1 Makar och sammanboende som båda flyttat till särskild boendeform

Makar och sammanboende med var sin bostad i den särskilda boendeformen betraktas såsom ensamstående i avgiftshänseende och debiteras avgift efter vars och ens inkomstförhållande.

⁸ För att hitta boendeavgiften se 1.1 och se 7.7.1 för kost avgifter.

⁹ Socialtjänstlag (2001:453) 8 kap. 5 § punkt 1.

För makar som delar en gemensam bostad i den särskilda boendeformen sammanräknas inkomsterna, förbehållsbelopp beräknas för var och en av dem såsom makar och avgift beräknas för var och en för sig.

7.6.2 Parboendegaranti¹⁰

Äldre har enligt socialtjänstlagen rätt att bo tillsammans i en särskild boendeform även om bara en av makarna har behov av sådant boende.

Om den medboende inte har beviljats några insatser enligt SoL är utgångspunkten enligt gällande lagstiftning att han eller hon får klara sig på egen hand. Särskilda boenden i Sigtuna kommun lämpar sig emellertid inte för matlagning eftersom det inte finns fullvärdiga kök, utan trinetter med enstaka kokplattor. Det finns inte heller möjlighet för den medboende att ta hand om sin egen tvätt på boendet.

Äldre- och omsorgsförvaltningen i Sigtuna kommun erbjuder därför kost- och serviceinsatser i form av städ och tvätt mot en fastställd avgift till medboende som saknar biståndsbeslut på ett särskilt boende.

7.6.3 Boendeavgift i kommunens särskilda boendeformer

För bostad i särskilda boendeformer som inte omfattas av hyreslagens regler och där ett hyresavtal inte föreligger debiteras en boendeavgift med högst en tolfteedel av 0,5539 prisbasbelopp per månad.¹¹ Boendeavgiften ska rymmas inom avgiftsutrymmet.

7.6.4 Hyreskontrakt

Bostäder i kommunens särskilda boendeformer upplåtes med hyreskontrakt med den enskilde hyresgästen.

Hyra debiteras från och med den dag som anges på hyreskontraktet, till och med den dag lägenheten är tömd och städningen godkänd av det särskilda boendet.

De bostäder som hyrs ut genom Sigtuna kommuns äldre- och omsorgsverksamhet följer samma hyressättning som AB SigtunaHem. Årliga hyreshöjningar följer överenskommelsen mellan hyresgästföreningen och AB SigtunaHem.

7.7 Avgift för kost

Avgift för

- Distribution av enstaka portioner till ordinärt boende fastställdes för 2018 till 59 kr per portion utan efterrätt och till 69 kr om det ingår efterrätt samt för specialkost till 59 kr per portion. Avgiften justeras en gång per år, enligt index för branschen, utifrån leverantörens prisjustering.
- Helydgnskost på särskilt boende fastställs till 7,500 % av prisbasbeloppet per månad.
- Dygnsportion beräknas genom att avgiften för ett måltidsabonnemang multipliceras med 12 och divideras med 365. Dock högst den avgift som gäller för ett måltidsabonnemang per månad.
- Avgift för kost vid dagverksamhet är fastställd till 0,123 % av prisbasbeloppet.

¹⁰ Parboendegarantin i kommun regleras enligt Sigtuna kommun – Riktlinjer för rätten att åldras tillsammans – Parboendegaranti.

¹¹ Socialtjänstlag (2001:453) 8 kap. 5 § punkt 2.

- För personer inom särskilt boende som ordinerats sondmat av legitimerad personal tas en avgift motsvarande måltidsabonnemang ut.

I särskilda boenden med heldygnsomsorg ingår heldygnskost bestående av frukost, lunch, mellanmål och middag/kvällsmål. Heldygnskost debiteras för alla dagens måltider och kan inte delas upp per måltid.

Avgiften för all kost är knuten till prisbasbeloppet och justeras årligen.

7.7.1 Reducering av kostavgift

Vid frånvaro från bostaden i den särskilda boendeformen som varar minst fem dagar avräknas kostavgiften per dag. Se punkt 6.3 anvisning om hur beräkningen görs. Vid kortare frånvaro än fem dagar avräknas ingen avgift. Frånvaro ska meddelas minst sju dagar i förväg.

Avdrag avseende vårdavgift och hyra medges inte.

7.8 Transport av avliden

När en person avlider i en sådan boendeform eller bostad som avses i 5 kap. 5 § andra stycket SoL och 5 kap. 7 § tredje stycket SoL samt 7 kap. 1 § 2 SoL ska en läkare konstatera dödsfallet och utfärda behövliga intyg.

Kommunen ansvarar för att den avlidne transporteras till och förvaras i bårhus till dess stoftet kan överlämnas till de anhöriga för kistläggning. Kommunens ansvar upphör när detta skett.

Avgiften för transporten är kommunens självkostnad d.v.s. transportörens fakturerade kostnader. [Bårhustransport faktureras dödsboet.](#)

Anhöriga, närstående eller annan som ordnar med begravningen kan givetvis välja att själva ta över ansvaret och beställa transport till bårhus. I detta fall uppstår ett avtalsförhållande och ett betalningsansvar direkt mellan dödsboet och transportören, utan att kommunen berörs. Kommunens ansvar upphör när kroppen på de anhörigas uppdrag lämnas ut till transportören. När anhöriga gör nu beskrivet val ska kommunen klargöra för dem när kommunens ansvar upphör och vad beslutet innebär. I dessa fall ska transportören fakturera dödsboet.

8 Insatser enligt LSS

8.1 Personlig assistans enligt 9 § 2 LSS

För personer som omfattas av LSS och beviljats personlig assistans utgår ingen avgift för de insatser som utförs av den personliga assistenten.

I de fall hemtjänstinsatser ges utöver det som ingår i den personliga assistansen sker debitering enligt beslutad avgiftsnivå för dessa insatser.

8.2 Bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS

Vid insatser enligt LSS betalar brukaren avtalad hyra samt sin egen kost om inte annat avtalats. Brukaren har möjlighet att ansöka om bostadsbidrag. Hyra debiteras enligt avsnitt 7.6.3.

8.3 Bostad med särskild service eller familjehem enligt 9 § 8 LSS

Föräldrar är skyldiga att o skäligen utsträckning bidra till kommunens kostnader när ett barn under 18 år får vård utom det egna hemmet. Det framgår av socialtjänstlagen (SoL) 8 kap. 1§ och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)20§.

Avgiften baseras på föräldrarnas (och barnets)¹² inkomst enligt beräkning på blankett "Beräkningsunderlag – Ersättning till kommun för placerat barn" enligt Kommunförbundets cirkulär 1999:135. Avgift tas ut så länge barnet går i skolan.¹³

Beräkning skall således göras på var och en av föräldrarna, även om de är sammanboende. Om förälder/föräldrarna väljer att inte lämna uppgifter så debiteras fastställd avgift upp till maxtaxa.

8.4 Korttidsvistelse enligt 9 § 6 LSS

Kommunen tar ut en avgift för kost vid vistelse på korttidshem. Avgiften är 0,135 % av prisbasbeloppet per dygn.

Om vistelsen avbokas senast fem dagar i förväg tas ingen avgift ut. Undantag kan göras om brukaren blir hastigt sjuk.

8.5 Korttidstillsyn enligt 9 § 7 LSS

Kommunen tar ut en avgift för kost vid vistelse på korttidstillsyn. Avgiften är 0,045 % av prisbasbeloppet per skoldag och 0,135 % per dag under lov dagar och studiedagar.

Om vistelsen avbokas senast fem dagar i förväg tas ingen avgift ut. Undantag kan göras om brukaren blir hastigt sjuk.

¹² SKL 2006:54 cirkulär

¹³ Föräldrabalken 7 kap. 1 §

9 Socialpsykiatri

Vid beslut om bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning gäller samma regelverk för avgifter för bostad i särskild boendeform för äldre. Kost debiteras på samma sätt om inget annat avtalats (se avsnitt 7.6.3).

Har beslutet fattats med stöd av LSS gäller regelverket inom LSS, det vill säga ingen omvårdnadsavgift.

För brukare med funktionsnedsättning som beviljats boendestöd i ordinärt boende, utgår avgiftsbefrielse för att underlätta genomförande av stödinsatser.

I de fall brukaren beviljas hemtjänst, antingen enbart eller som komplement till boendestöd, debiteras avgift enligt gällande taxa.

9.1 Hem för vård eller boende (HVB)

För personer med beslut i bostad med särskild service och HVB som inte har helinackordering kan andra regler gälla utifrån ett individbehov. Vid viss del av måltider fördelas kostnaden enligt följande

- Frukost 20 % av heltidskostnad
- Lunch 30 % av heltidskostnad
- Mellanmål 10 % av heltidskostnad
- Middag (huvudmål) 40 % av heltidskostnad

10 Allmänna bestämmelser

10.1 Försäkringsfall

I de fall hemtjänstinsatserna ska bekostas av annan än den som får bistånd, på grund av skadeståndsrättsliga skäl eller försäkring, tas kommunens faktiska kostnader för insatsen ut. Ersättningsanspråken ska följa den överenskommelse som årligen träffas mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Stockholmsregionens Försäkring AB (SRF).

10.2 Retroaktiv debitering och återbetalning

När avgiften är inkomstprövad är brukaren skyldig att anmäla sådana förändrade inkomst-, förmögenhets-, bostadsförhållanden och andra omständigheter som kan medföra ändring av avgift.

Förändringar enligt första stycket kan innebära retroaktiv debitering av brukaren eller återbetalning från kommunens sida från tidpunkt för de förändrade förhållandena. Återbetalning eller retroaktiv debitering kan bli aktuell de senaste tre månaderna.

10.3 Uppgift för beräkning av avgift saknas

När brukaren inte lämnar uppgifter till kommunen debiteras gällande avgift för de insatser som beviljats, upp till maxtaxa.

10.4 Boende i annan kommun eller i privat regi

För personer som erhåller bostad och omvårdnad i särskilt boende i annan kommun eller i privat boendeform och där Sigtuna kommun har betalningsansvar gäller samma avgiftsregler¹⁴ som i kommunens egna boendeformer.

10.5 Allmän årlig omprövning av avgifter

Omräkning av avgifter sker i samband med förändring av prisbasbelopp, skattebestämmelser och/eller inkomstuppgifter. Detta sker som regel från den 1 januari varje år. Enligt 8 kap 9 § SoL får avgiften räknas om utan föregående underrättelse om ändringen beror på förändringar i prisbasbeloppet.

10.6 Avgiftsbefrielse

Brukaren har rätt att få en individuell prövning och eventuellt avgiftsbefrielse då särskilda skäl föreligger. Avgiftsbefrielse kan medges på grund av särskilda omständigheter även i fall då brukaren har en betalningsförmåga.

10.7 Beslut om avgifter och jämkning

Brukaren ska erhålla ett skriftligt avgiftsbeslut där det framgår hur avgiften beräknats och hur han eller hon kan överklaga beslutet. Alla avgifter debiteras en gång per månad, i efterskott.

11 Rätten att överklaga

Beslut om regler för avgifter inom äldre- och omsorgsnämndens verksamhet fattas av kommunfullmäktige. Sådana beslut kan överklagas genom laglighetsprövning.

¹⁴ Exempelvis omvårdnadskostnad, heldygnskost och boendeavgift.

Beslut om förbehållsbelopp och avgift för brukaren kan överklagas genom förvaltningsbesvär av den som är berörd av beslutet eller dennes ställföreträdare.